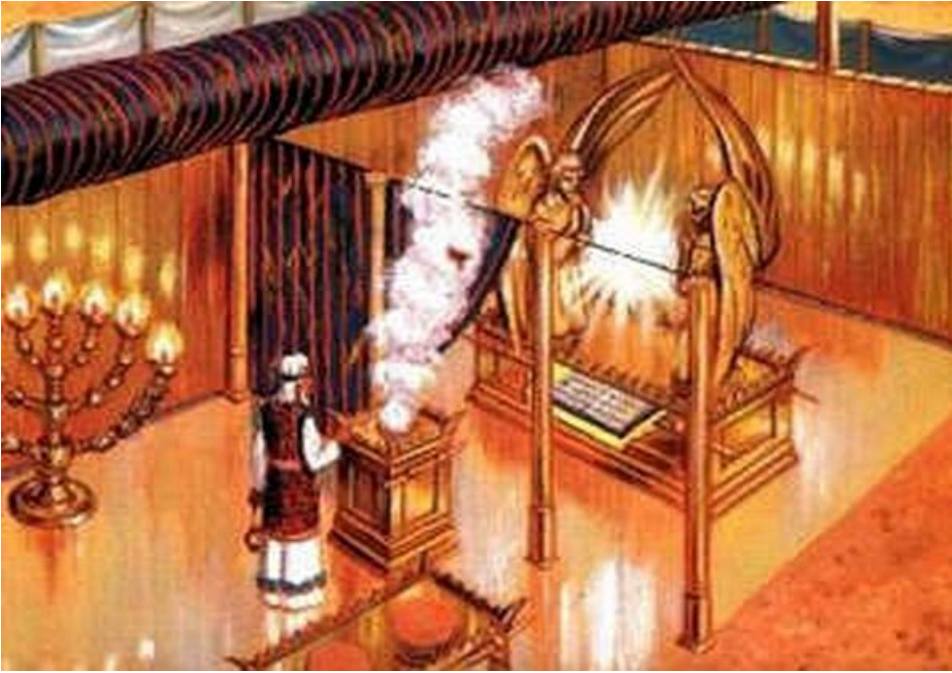

B. Tapınma sistemi (= Allahı sev)

TAPINAK
- Allahevi
- mabet

farkı
anlayalım

SİNAGOG
- duahane
- havra

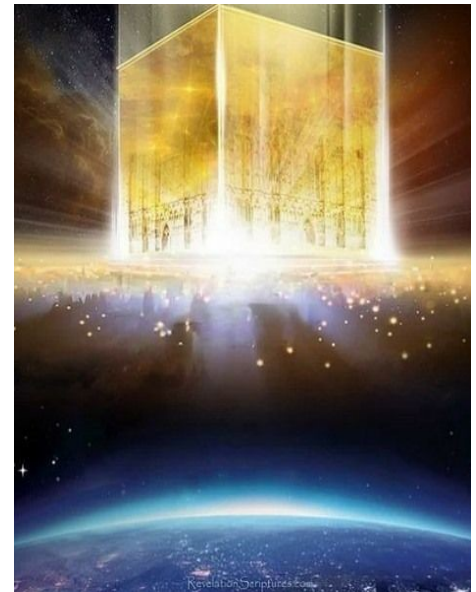
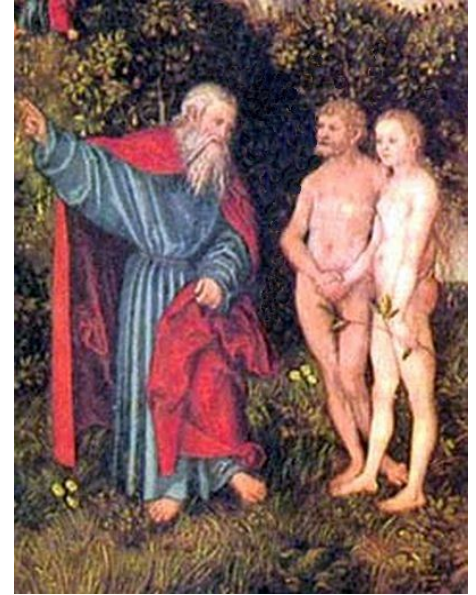
Tapınak insanlara kapalı. Ancak görevliler oraya ayak basabilir.

Sinagog ise Yahudilerin özellikle Şabat gününde toplantı yeridir.

B. Tapınma sistemi (= Allahı sev)

TAPINAK (Allahevi)

- Bir Allahevi (tapınak) nedir? - Allahın yeryüzünde, insanların arasında seçtiği bir yer. O yerde kendi varlığını gösteriyor; Allaha yaklaşmak isteyen de o yere gelmek zorunda. Allahla beraberlik ancak o kutsal yerde oluyordu.
- En başta, daha Adem ve Havva yaratıldığı zaman, bir Allahevine ihtiyaç yoktu, çünkü insanla Allahın arası henüz bozulmamıştı, insan rahatlıkla Tanrıyla konuşabilirdi, onunla yürürdü. Günah araya girince Tanrıyı göremez oldular, ayrılık ve uzaklık meydana geldi. İşte, ancak ondan sonra kutsal bir yere, bir Allahevine ihtiyaç meydana geldi.
- Tarihin sonunda, Rab herşeyi yeniledikten sonra, insanlar yeniden o duruma gelecekler. Açıklama (Vahiy) kitabında şunu okuyoruz (21:33): “Ama kasabada Allahevi görmedim. Çünkü herşeyi güden Rab Allahın kendisi, hem de Kuzu, onun Allahevi oluyor.”
- Bu iki zamanın arasında, insanların bir Allahevine ihtiyaçları var, Rable bir araya gelmek için bir yer lazım.

Exo 29:38-46

"Düzenli olarak her gün sunağın üzerinde bir yaşında iki erkek kuzu sunacaksınız. 39 Kuzunun birini sabah, öbürünü akşamüstü sunun.

42 "Bu yakmalık sunu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde, RAB'in huzurunda, kuşaklar boyu sürekli sunulacaktır. Musa'yla konuşmak için İsrail halkıyla orada buluşacağım.

43 İsraililer'le buluşurken çadır görkemimle kutsal kılınacak.

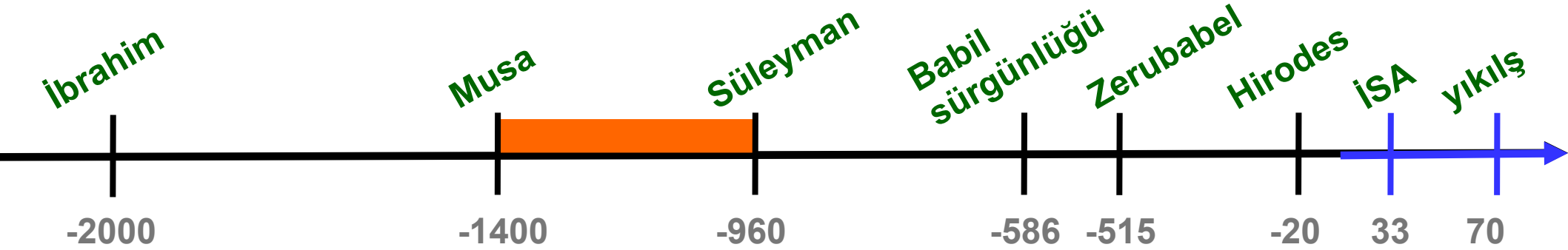
44 "Buluşma Çadırı'nı ve sunağı kutsal kılacak, Harun'la oğullarını bana kâhinlik etmeleri için görevlendireceğim.

45 İsraililer arasında yaşayacak, onların Tanrısı olacağım. 46

Anlayacaklar ki, aralarında yaşamak için onları Mısır'dan çıkaran Tanrıları RAB benim. Tanrıları RAB benim."

Deu 12:11 Tanrınız RAB adını yerleştirmek için bir yer seçecek. Size buyurduğum her şeyi oraya götüreceksiniz: Yakmalık sunularınızı, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, RAB'be adadığınız bütün özel adaklarınızı.

1. TAPINAK: Musa'nın Tapınma Çadırı

Ne zaman yapıldı:

İ.Ö: 1400 senelerinde

Ayetler: Çıkış 40:34-38

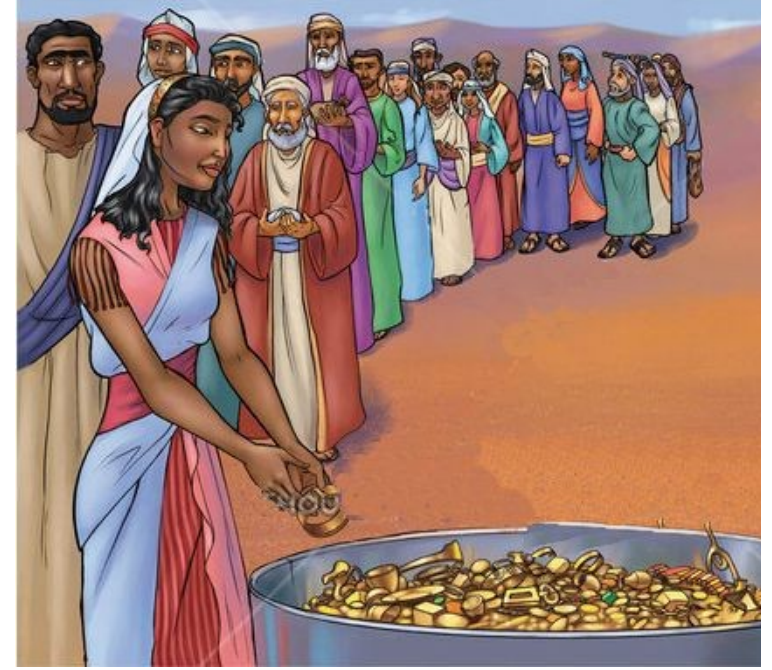
Nasıl yapıldı:

- Antlaşmanın bir parçası da Allahevi idi. İsrail halkı yolculukta olduğu için, Rab onlara yolculuk yapabilen bir çadırı yapmalarını buyurdu. Her hareket ettiklerinde, onu söküp yeniden kurardılar.

1. TAPINAK: Musa'nın Tapınma Çadırı

- Bu Tapınma Çadırı, daha sonraki Allahevleri için örnek oldu: aynı eşyalar, aynı düzen ve oranlar kullanıldı.
- İsrail halkı bunu yapmak için en seçkin materyalleri hediye etti. Onları Mısır'dan çıkarken komşulardan isteyip aldılar (Çıkış 3:22, 11:2).
- Musa ise Allahevi inşa etmek için halktan gönüllü bahşişler topladı (Çıkış 35:21-26). Rabbin işi ancak gönüllü hizmetle oluyor.

- Rab de bu işi yürüten Oholiav ve Bezalel adındaki iki baş ustaya kendi Kutsal Ruhuyla yardım etti (Çıkış 31:1-6).
- Rabbin işini ancak Kutsal Ruhun yardımıyla yapabiliriz.

1. TAPINAK: Musa'nın Tapınma Çadırı

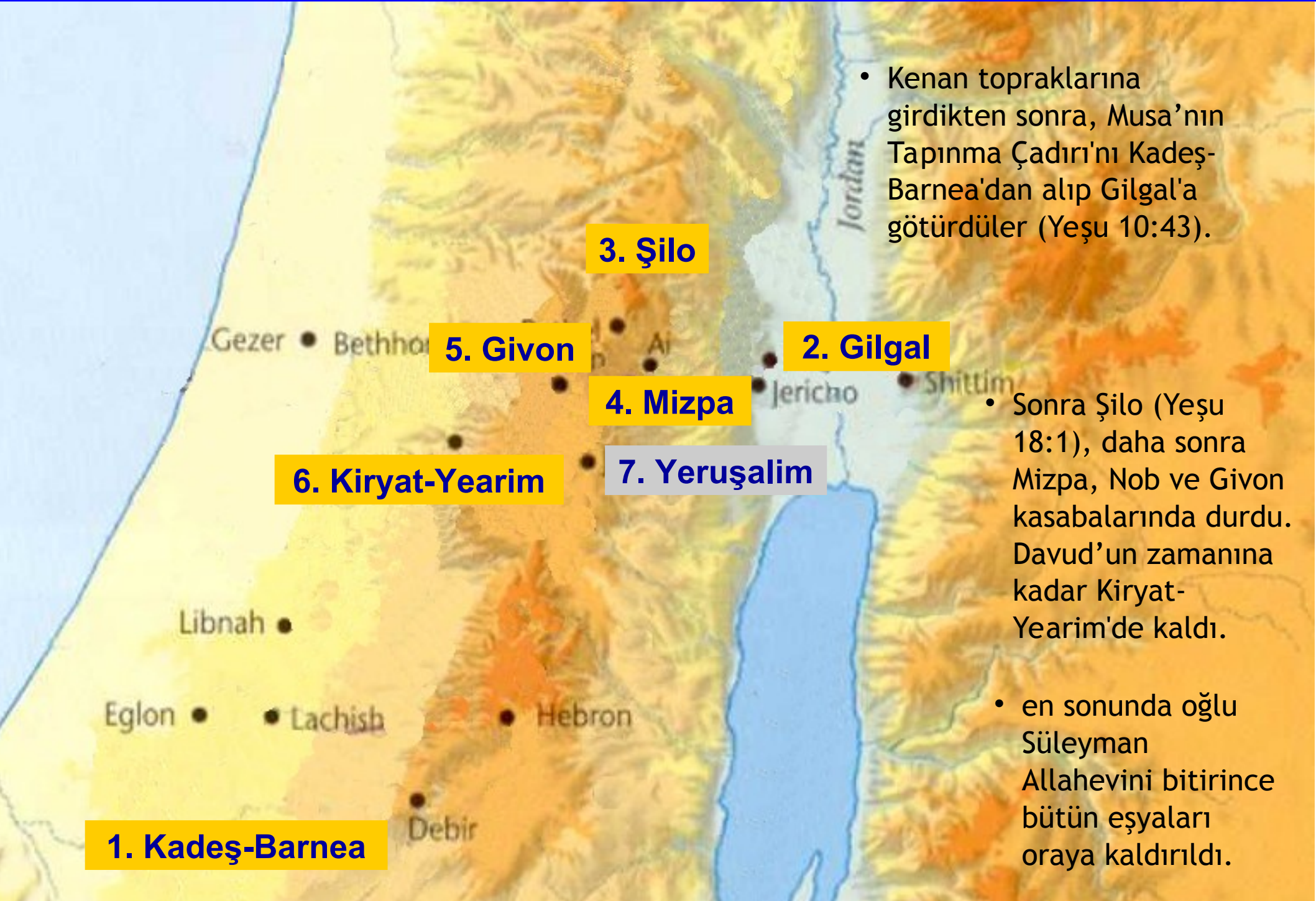
- Aslında her bir Allahevinin en önemli tarafı onun binası, güzel yapılışı değildir, Tanrı'nın orada kendini göstermesidir. Eski zamanlarda Rab kendini hep şafaklı bir bulut ve aşırı aydınlıkta gösterdi. O şanlı bulutu nerede bulunursa, Allahevi de orasıdır.
- Musa'nın binası bitince, Rab oraya kendi bulutunu gönderdi, herkes onun Allahevinin olduğunu anladı

Çıkış 40:34-38

O zaman bulut Buluşma Çadırı'nı kapladı ve RAB'bin görkemi konutu doldurdu. 35 Musa Buluşma Çadırı'na giremedi; çünkü bulut her yeri kaplamış, RAB'bin görkemi konutu doldurmuştu. 36 İsraililer ancak bulut konutun üzerinden kalkınca göçerlerdi. 37 Bulut durdukça yerlerinden ayrılmaz, kalkacağı günü beklerlerdi. 38 Böylece bütün yolculuklarında konutun üzerinde gündüzün RAB'bin bulutu, gece de ateş İsraililer'e yol gösterdi.

1. TAPINAK: Musa'nın Tapınma Çadırı

- Kenan topraklarına girdikten sonra, Musa'nın Tapınma Çadırı'nı Kadeş-Barnea'dan alıp Gilgal'a götürdüler (Yeşu 10:43).

3. Şilo

5. Givon

2. Gilgal

4. Mizpa

6. Kiryat-Yearim

7. Yeruşalim

- Sonra Şilo (Yeşu 18:1), daha sonra Mizpa, Nob ve Givon kasabalarında durdu. Davud'un zamanına kadar Kiryat-Yearim'de kaldı.

- en sonunda oğlu Süleyman Allahevini bitirince bütün eşyaları oraya kaldırıldı.

1. Kadeş-Barnea

1. TAPINAK: Musa'nın Tapınma Çadırı

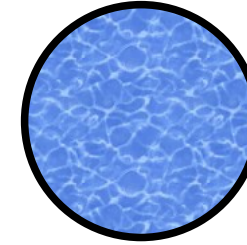
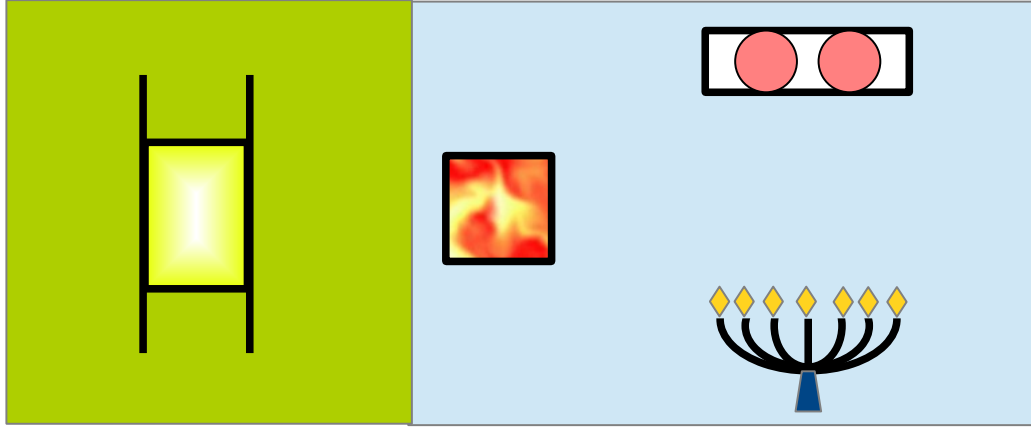
(6) Antlaşma sandığı

(5) Buhur kurbanyeri (sunağı)

(3) Ekmek masası

(2) Tunç kazan

(1) Kurbanyeri (sunak, mezbah)

(7) Bağışlama kapağı (kefaret örtüsü)

(4) Kandillik (Şamdan)

En Kutsal Yer

Kutsal Yer

1. TAPINAK: Musa'nın Tapınma Çadırı

1 arşın =
44-52 cm

Tunç kazan
? x ? x ? arşın

Avludaki eşyalar

Tunç kurbanyeri
5 x 5 x 3 arşın

1. TAPINAK: Musa'nın Tapınma Çadırı

1 arşın =
44-52 cm

Ekmek masası
2 x 1 x 1,5 arşın

'Kutsal Yer'-
deki eşyalar

**Buhur
kurbanyeri**
1 x 1 x 2 arşın

Altın mumluk
4 arşın yüksek

'hilasterion'

BAĞIŞLAMA KAPAĞI
(saf altın)

2,5 x 1,5 x 1,5 arşın

ANTLAŞMA SANDIĞI
(altın kaplamalı tahta)

**'En Kutsal
Yer'-deki
eşyalar**

Çıkış 25:10-22

1. TAPINAK: Musa'nın Tapınma Çadırı

**Antlaşma
Sandığı'nın
içinde ne vardı?**

Taş tabelaları

Çıkış 25:21 Kapağı sandığın üzerine, sana vereceğim taş levhaları ise sandığın içine koy.

Bir testi dolusu man

Çıkış 16:33 Musa Harun'a, "Bir testi al, içine bir omer man doldur" dedi, "Gelecek kuşaklar için saklanmak üzere onu RAB'bin huzuruna koy."

Harun'un değneği

İbraniler 9:4 Sandığın içinde altından yapılmış man testisi, Harun'un filizlenmiş değneği ve antlaşma levhaları vardı.

1. TAPINAK: Musa'nın Tapınma Çadırı

Sayım 16:1-17:12

Levi oğlu Kehat oğlu Yishar oğlu Korah, Ruben soyundan Eliavoğulları'ndan Datan, Aviram ve Pelet oğlu On toplulukça seçilen, tanınmış iki yüz elli İsraili önderle birlikte Musa'ya başkaldırdı. 3 Hep birlikte Musa'yla Harun'un yanına varıp, "Çok ileri gittiniz!" dediler, "Bütün topluluk, topluluğun her bireyi kutsaldır ve RAB onların arasındadır. Öyleyse neden kendinizi RAB'bin topluluğundan üstün görüyorsunuz?"

2 "İsrail halkına her oymak önderi için bir tane olmak üzere on iki değnek getirmesini söyle. Her önderin adını kendi değneğin üzerine yaz. 3 Levi oymağının değneği üzerine Harun'un adını yazacaksın. Her oymak önderi için bir değnek olacak. 4 Değnekleri Buluşma Çadırı'nda sizinle buluştuğum Levha Sandığı'nın önüne koy. 5 Sececeğim kişinin değneği filiz verecek. İsrail halkının sizden sürekli yakınmasına son vereceğim."

7 Musa değnekleri Levha Sandığı'nın bulunduğu çadırda RAB'bin önüne koydu. 8 Ertesi gün Musa Levha Sandığı'nın bulunduğu çadıra girdi. Baktı, Levi oymağını temsil eden Harun'un değneği filiz vermiş, tomurcuklanıp çiçek açmış, badem yetiştirmiş. Harun'un değneğini saklanmak üzere Levha Sandığı'nın önüne koy" dedi,

İsa'nın ölümünün anlamı

1. Fidyeye

Kurtulma Fiyatı:

o söz bize Fısıh kuzusu hatırlatıyor. 'Fidyeye' = bir kölenin serbest bırakılması için ödenen fiyat

Rom 3:24-25

Çünkü bizim için Mesih İsa bir kurtulma fiyatı oldu.

25 Allah Onu bağışlatıran bir kurban olarak herkesin önüne serdi. Onun kanı ile ve iman etmekle bağışlatırıyor.

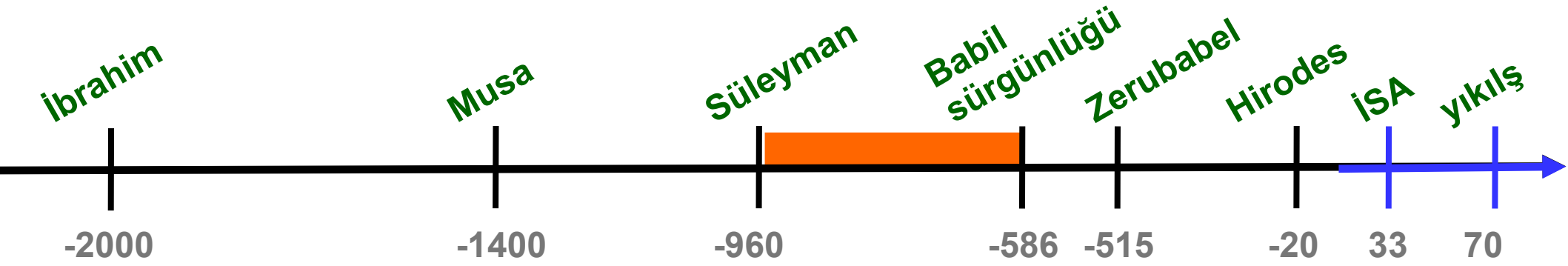

2. Kefarete

Bağışlatıran bir kurban:

o söz bize Kefarete Günü'ndeki keçiği hatırlatıyor. 'Kefarete' Rabbin öfkesini dindiren bir kurban demektir. Ayet 25'te açıkça diyor ki: İsa Bağışlama Kapağı'dır

2. TAPINAK: Süleyman'ın Tapınağı

Ne zaman yapıldı: İ.Ö. 960 senelerinde

Ayetler: 1.Kırallar 8:2

Nasıl yapıldı:

- Artık 400 sene geçti; İsrail halkı çoktan Kenan ülkesine yerleşmişti.
- Kral Davut, Rabbin bir çadırda yaşadığını uygun görmedi ve Rab için taştan bir ev yapmak istedi.

2. TAPINAK: Süleyman'ın Tapınağı

2.Samuel 7:2-13

"Bak, ben sedir ağacından yapılmış bir sarayda oturuyorum. Oysa Tanrı'nın Sandığı bir çadırda duruyor!" ... 5 "Git, kulum Davut'a şöyle de: 'RAB diyor ki, oturmam için bana sen mi tapınak yapacaksın? 6 İsrail halkını Mısır'dan çıkardığım günden bu yana konutta oturmadım. Bir çadırda orada burada konaklayarak dolaşıyordum. 7 İsraililer'le birlikte dolaştığım yerlerin herhangi birinde, halkım İsrail'i götürmesini buyurduğum İsrail önderlerinden birine, neden bana sedir ağacından bir konut yapmadınız diye hiç sordum mu?

12 Sen ölüp atalarına kavuşunca, senden sonra soyundan birini ortaya çıkarıp krallığını pekiştireceğim. 13 Adıma bir tapınak kuracak olan odur. Ben de onun krallığının tahtını sonsuza dek sürdüreceğim.

Rab taştan bir tapınağın yapılmasını hiç bir zaman buyurmadı. O insan fikri idi, Rab ancak ona izin verdi.

2. TAPINAK: Süleyman'ın Tapınağı

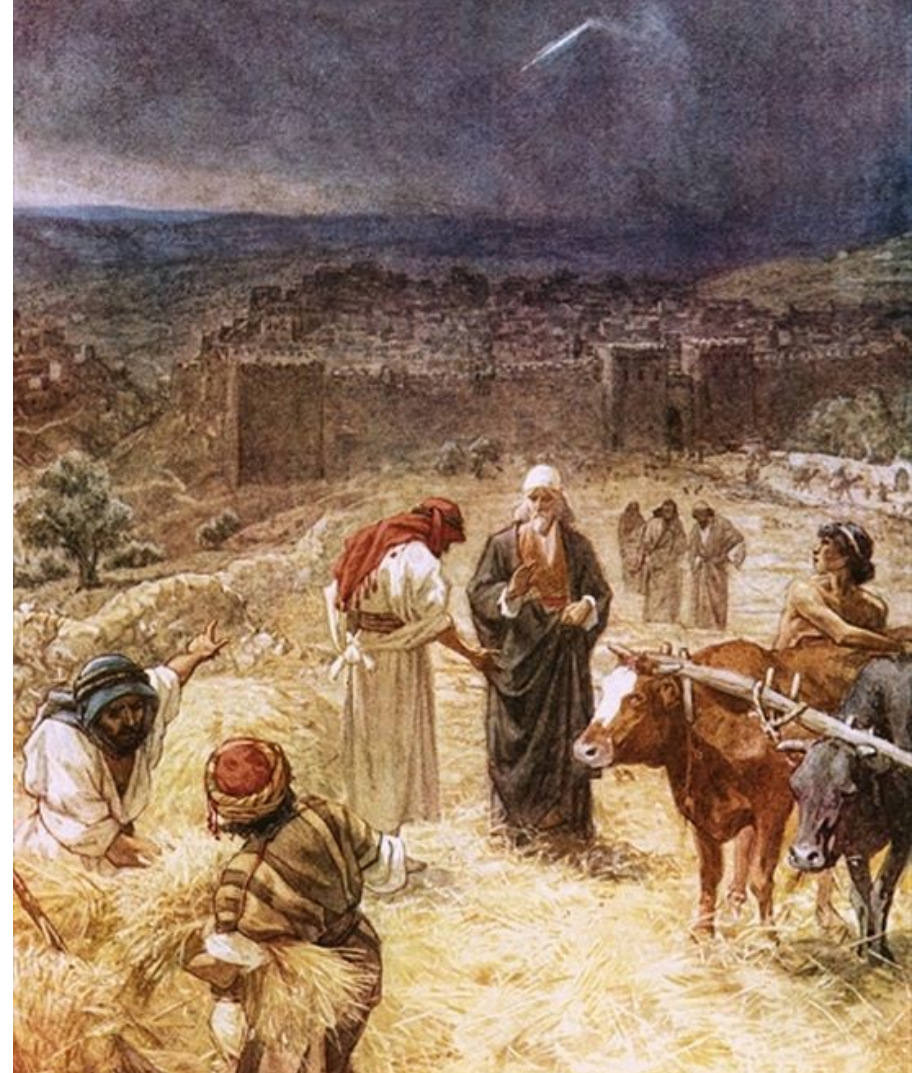
2.Samuel 24

Melek Yerus̄alim'i yok etmek için elini uzatınca, RAB göndereceği yıkımdan vazgeçti. RAB'bin meleği Yevuslu Aravna'nın harman yerinde duruyordu.

17 Davut, halkı öldüren meleği görünce, RAB'be, "Günah işleyen benim, ben suç işledim" dedi, "Bu koyunlar ne yaptı ki? Ne olur beni ve babamın soyunu cezalandır."

18 O gün Gad Davut'a gitti. Ona, "Gidip Yevuslu Aravna'nın harman yerinde RAB'be bir sunak kur" dedi. 19 Davut Gad'ın sözü uyarınca RAB'bin buyurduğu gibi gitti.

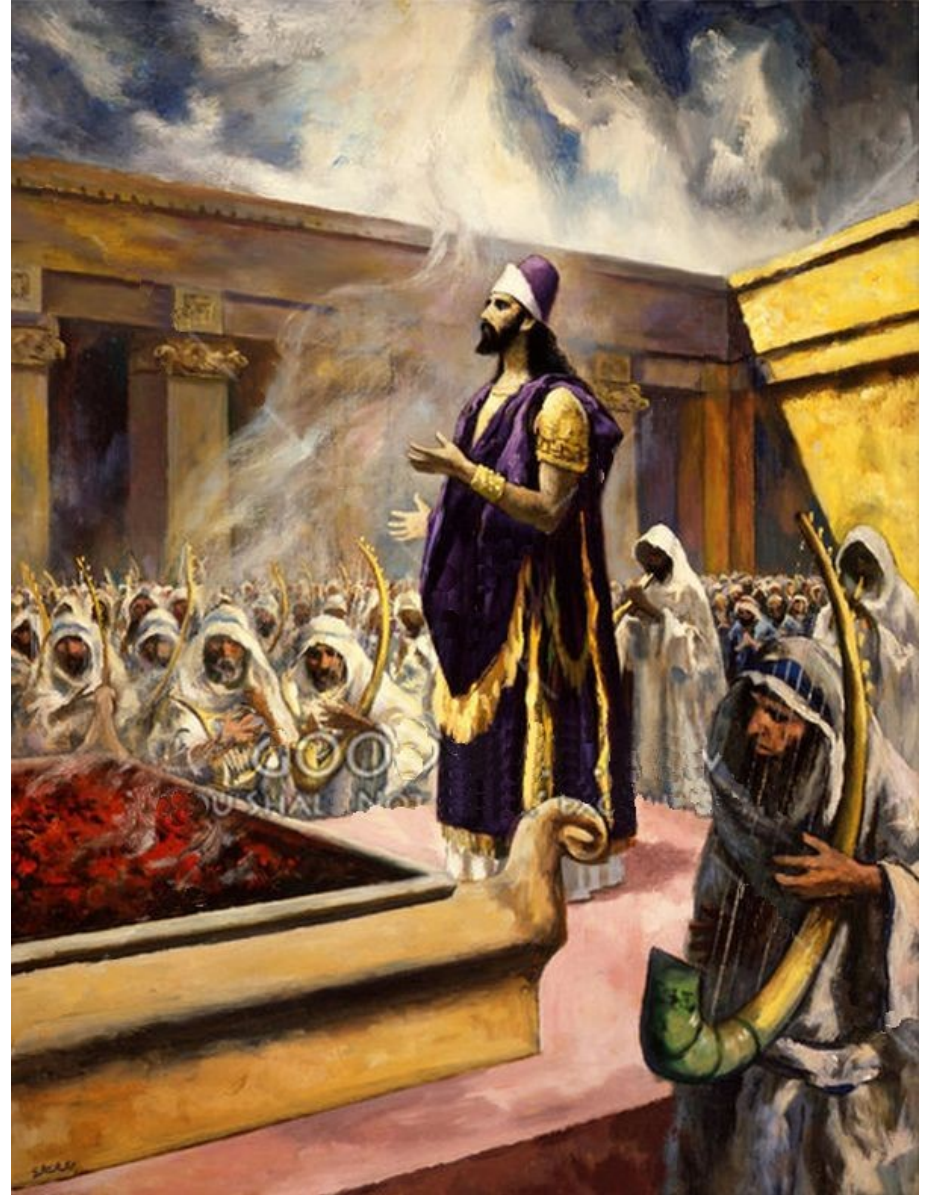
24 Böylece Davut harman yerini ve öküzleri elli şekel gümüş karşılığında satın aldı. 25 Davut orada RAB'be bir sunak kurup yakmalık sunuları* ve esenlik sunularını* sundu. RAB de ülkeyle ilgili yakarıyı yanıtladı ve salgın hastalık İsrail'den kaldırıldı.

Rab kendisi tapınağın nerede olacağını Davud'a gösterdi. Halkın günahına karşılık verilen bela orada durduruldu.

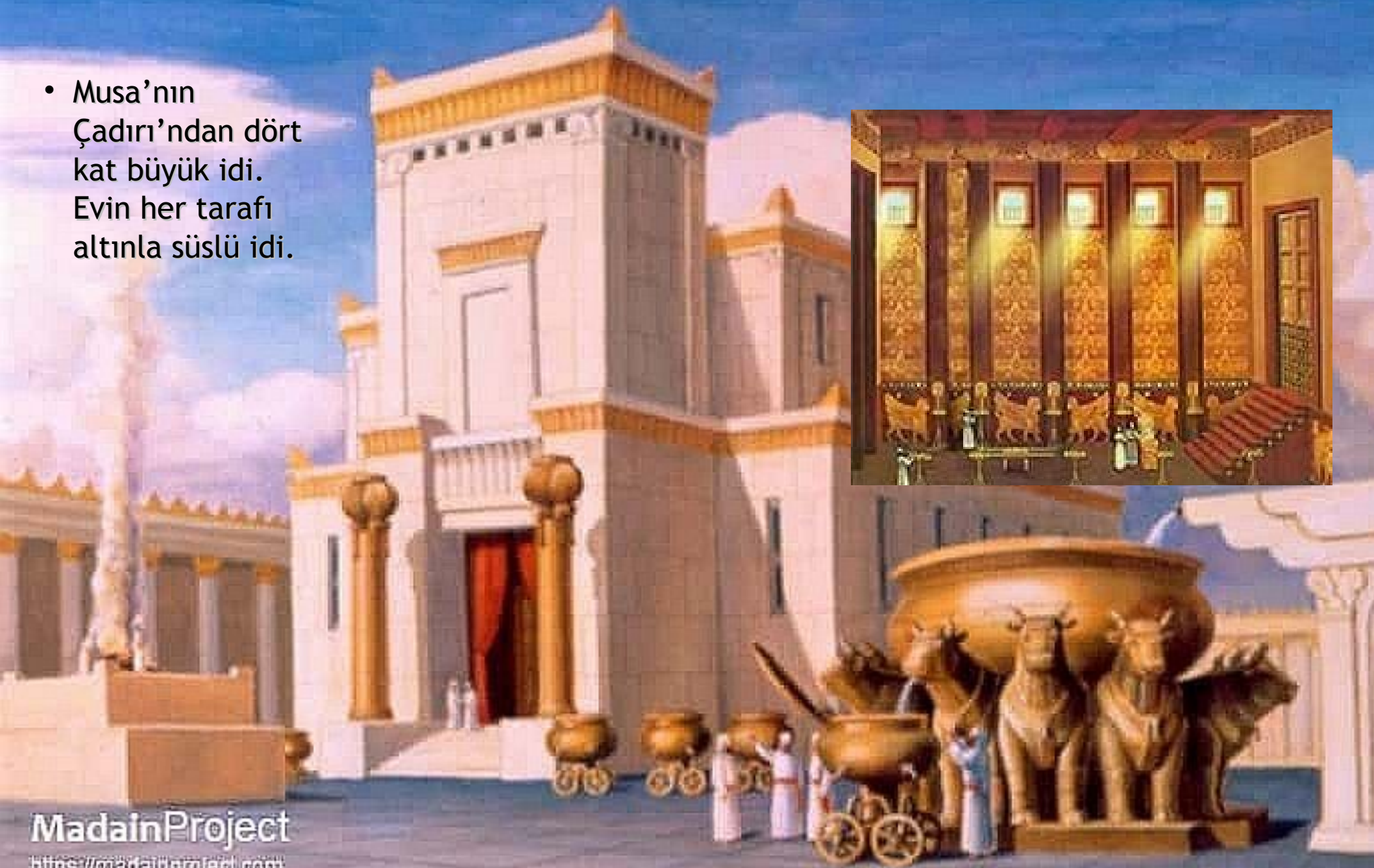
2. TAPINAK: Süleyman'ın Tapınağı

- Açılışında binlerce hayvan kurban olarak kesildi, Süleyman büyük bir duayla bu binayı hizmete sundu:
- 1.Krallar 8:62-63 “Kral ve bütün İsrail halkı RAB'bin önünde kurban kestiler. Süleyman, esenlik kurbanı olarak RAB'be 22.000 sığır, 120.000 davar kurban etti.”
- 2.Tarihler 6:26-27 “Halkın sana karşı günah işlediği için gökler kapanıp yağmur yağmazsa, sıkıntıya düşen halkın buraya yönelip dua eder, adını anar ve günahların-dan dönerse, göklerden kulak ver.”
- Yahudiler yaşadıkları her yerde dua ederken Yeruşalim'deki tapınağa dönsünler. Müslümanlıktaki 'kıble' düşünce buradan kopya edildi.
- ve en sonunda Allahın şanlı bulutu binayı doldurup Allahın bu binayı kabul ettiğini gösterdi (2.Tarihler 7:1-3).

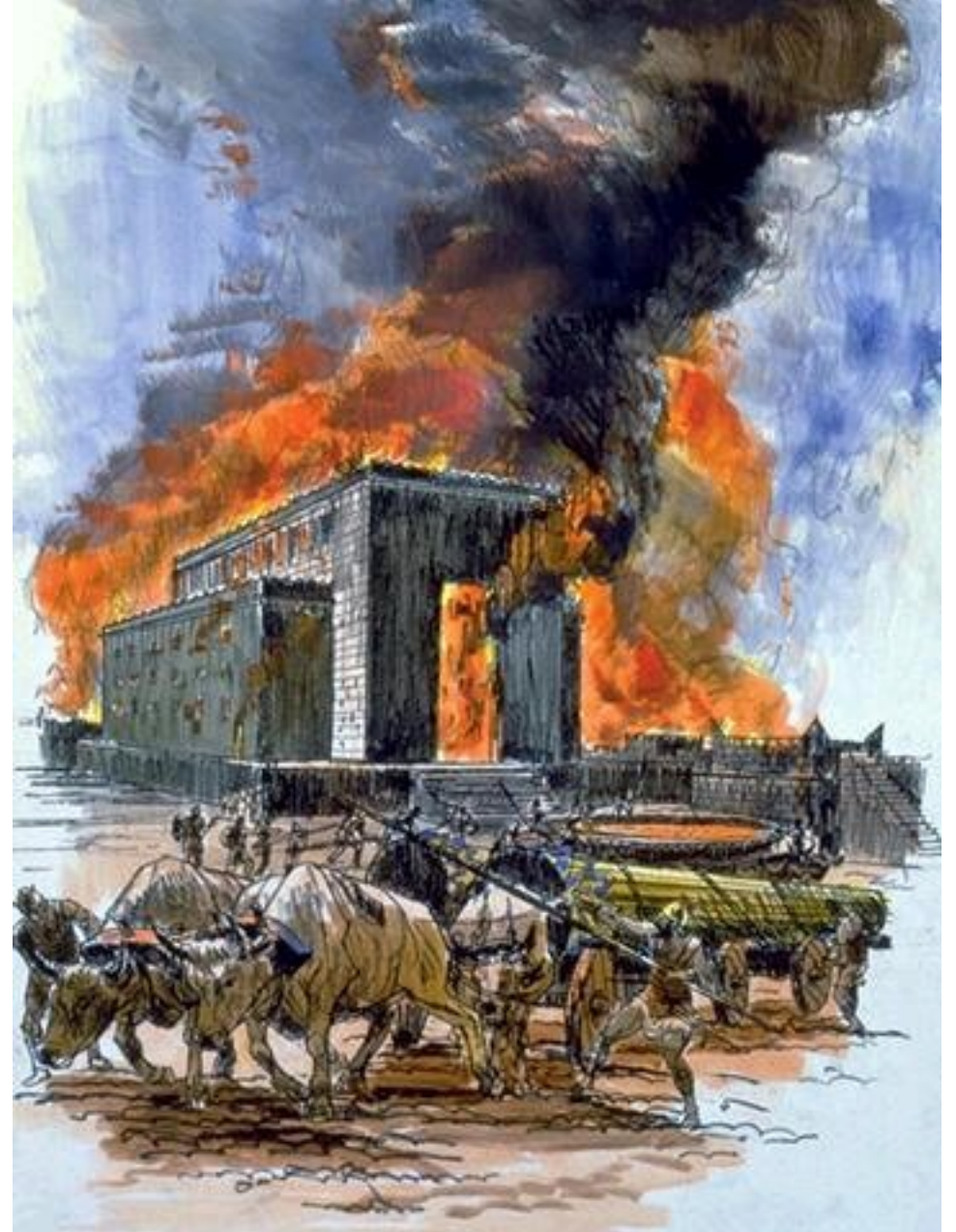
2. TAPINAK: Süleyman'ın Tapınağı

- Musa'nın Çadırı'ndan dört kat büyük idi. Evin her tarafı altınla süslü idi.

2. TAPINAK: Süleyman'ın Tapınağı

- Süleyman'ın ölümünden sonra onun krallığı ikiye bölündü. Tapınak 'Yahuda' denilen güney kısımda kaldı.
- Arkadan gelen 19 kralın çoğu kötü idi ve putperestliği destekledi. O yüzden tapındaki hizmet geride kaldı, bina da gittikçe çürüdü
- Rab, halkın günahı yüzünden, en sonunda bu binana son vermeye karar verdi. Yeşaya ve Yeremya gibi peygamberler İsrail halkını 40 seneden fazla uyardı, ama halk tövbe etmedi.
- Babil kralı Nebukadnezar Yahuda krallığına saldırdı, üç ayrı dalgada halkı sürgün etti ve İ.Ö. 586 yılında bütün Yeruşalim'i ve Allahevini yok etti.

ÖZEL KONU:
Hezekiel'in tapınak görümü
(Hezekiel 40-48)

ÖZEL KONU:

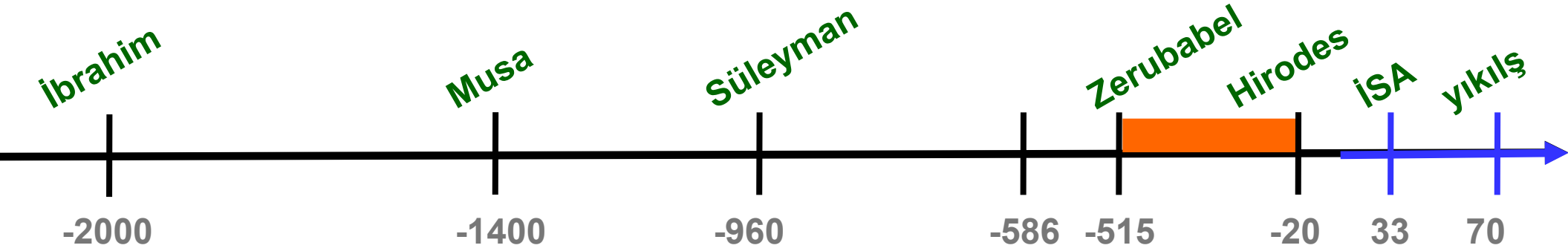
Hezekiel'in tapınak görümü (Hezekiel 40-48)

- Hezekiel, İ.Ö. 593-571 yılları arasında yaklaşık 22 sene Babil'de peygamberlik etti. Daniel de aynı zamanda peygamberlik yaptı. Daniel Babil ve Pers padişahların sarayında hizmet ederken, Hezekiel sıradan kişilere konuştu.
- Önce ağır sözlerle yargısını ilan etti, ama kitabının sonunda umut verici bir vizyon görüyor: Rab İsrail halkını sadece bence değil, ama ruhça da yeniden canlandıracak.
- Tapınak yeniden yapılacak. Hatta Süleyman'ınkinden çok daha büyük olacak.

- Hez 40-48 bölümleri dikkatle araştırırken fark ediyoruz ki, orada verilen ölçüler ve başka detaylar gerçekten kayalardan yapılan bir binaya uymuyor.
- O yüzden bu tapınak için farklı yorumlar önerdiler: Bazılarına göre, Mesih'teki yeni Antlaşma'nın durumu için bir semboldür. Başkalarına göre o tapınak Mesih'in 2. gelişinden sonra 1000 yıllık krallıkta yapılacak.

3. TAPINAK: Zerubbabil'in tapınağı

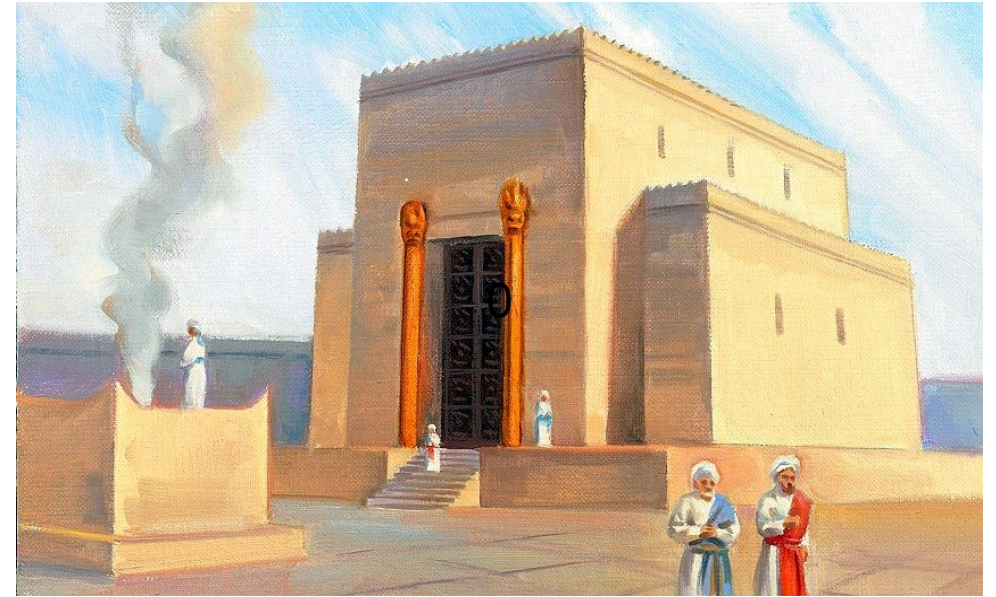

Ne zaman yapıldı: İ.Ö. 516 senelerinde

Ayetler: Ezra 6

Nasıl yapıldı:

- Kral Nebukadnezar halkın bütün önemli kişilerini Babil'e sürgün etti. 70 sene boyunca İsraililer orada yaşadı.
- İ.Ö. 539 İranlı kral Büyük Koreş Yahudilere Kenan topraklarına dönmelerine izin verdi (Ezra 1:1-4). Ondan sonra bazı Yahudiler (halkın 10%) dönüp hem Yeruşalim kasabasını, hem de tapınağı yeniden kurmaya başladılar.

3. TAPINAK: Zerubbabil'in tapınağı

- Bu tapınak çok daha küçük ve daha az süslü idi; öyle ki açılışında en yaşlı adamlar Süleyman'ın tapınağını hatırlayıp ağlamaya başladılar.
- O tapınağın açılışında Allah şanlı Şekina bulutunun geldiğini okumuyoruz. O yüzden sanılıyor ki, Antlaşma Sandığı da yoktu.

Ezra 6:15-17

Tapınak Kral Darius'un krallığının altıncı yılı, Adar ayının üçüncü günü tamamlandı. İsrail halkı - kâhinler, Levililer ve sürgünden dönenlerin tümü - Tanrı'nın Tapınağı'nın adanmasını sevinçle kutladılar. Tanrı'nın Tapınağı'nın adanması için yüz boğa, iki yüz koç, dört yüz kuzu kurban ettiler.

3. TAPINAK: Zerubbabil'in tapınağı

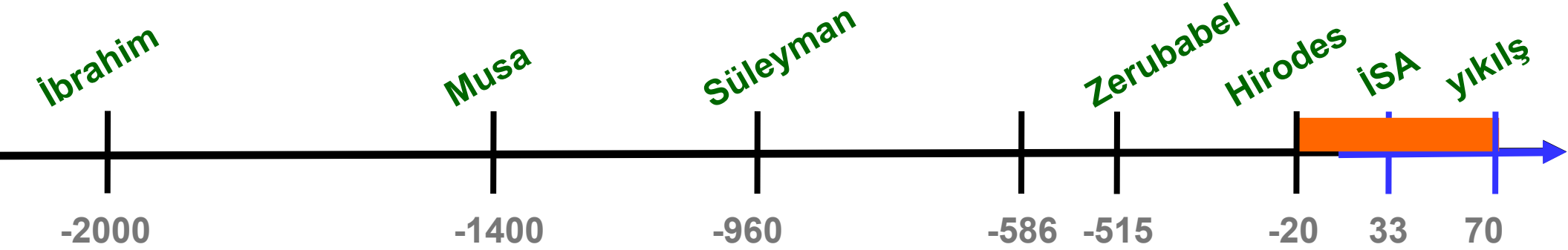

- İ.Ö. 175-163 Grek kralı IV. Antiyohus Epifanes, Yahudileri aşağılamak için, Allahevinde Zevs putuna bir kurbanyeri yaptırdı, domuz kestirdi.
- Bunun arkasından Yahudiler, Matatyahu adında bir kahinin önderliğinde ayaklandı. Onun 5 oğluna Makkabi ('çekiç') lağabını taktılar.

- İ.Ö. 165 senesinde Zerubbabil'in tapınağını temizleyip yeniden adadılar. Ondan sonra Yahudiler, Hasmonayim kralları altında, Kenan'da bağımsız olarak, kendi kendilerini idare ettiler.
- İ.Ö. 63 senesinde Romalılar Yeruslaim'i ve tapınağı ele geçirdiler. Artık İsrail, Roma İmparatorluğu'nun bir parçası oldu

4. TAPINAK: Hirodes'in tapınağı

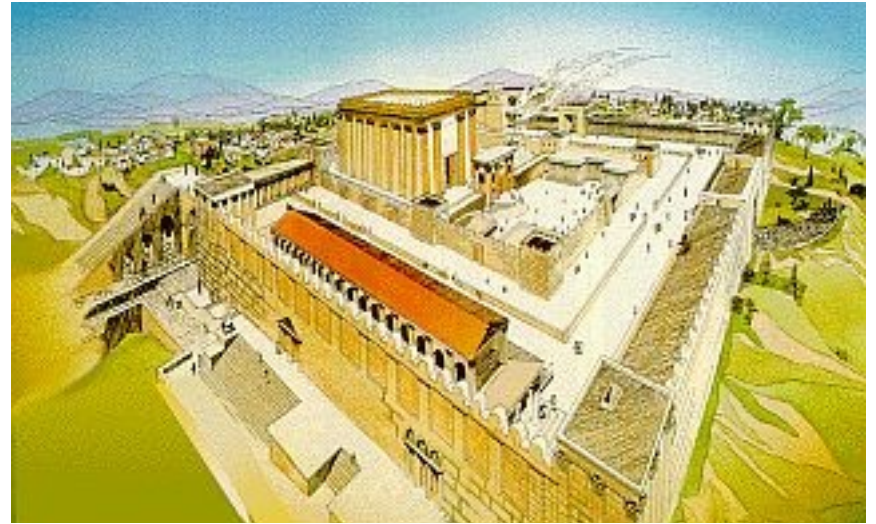

Ne zaman yapıldı: İ.Ö. 20 başlatıldı, İ.S. 64 tamamlandı

Ayetler: Yuhanna 2:20

Nasıl yapıldı:

- Kral Büyük Hirodes İ.Ö. 37 senesinde krallığa geçti. Kendisi Yahudi olmadığı için hep onların gönlünü kazanmaya baktı. Birçok yerde kocaman bina inşaat etti.
- En büyük inşaat projesi ise, Yeruslaim'deki tapınak oldu.

4. TAPINAK: Hiroides'in tapınağı

- İ.Ö. 20 senesinde Zerubabel'in Allah-evini tamir etmeye başladı. Hiroides eski binayı yıkmadı, taşları tek tek değiştirerek onu tamir etti ve genişlettirdi.
- Kutsal olduğu için Allahevinde ve avlusunda hiç bir demir instrumenti kullanmak yasak idi. Bütün taşlar daha yerinde kesilip sesizce yerleřtirildi.

- Asıl Allahevinin kendisi birbuçuk sene içinde bitti. Avluların yapılması da toplam sekiz sene sürdü. Ama bütün binanın yapılması daha İsa'dan sonra 64 senesine kadar sürdü.

- Bu, bütün tapınakların en büyüğu ve en süslüsü oldu (Matta 24:5). Bütün Yeruşalim'in bir çeyreğini kaplardı.

4. TAPINAK: Hirodes'in tapınağı

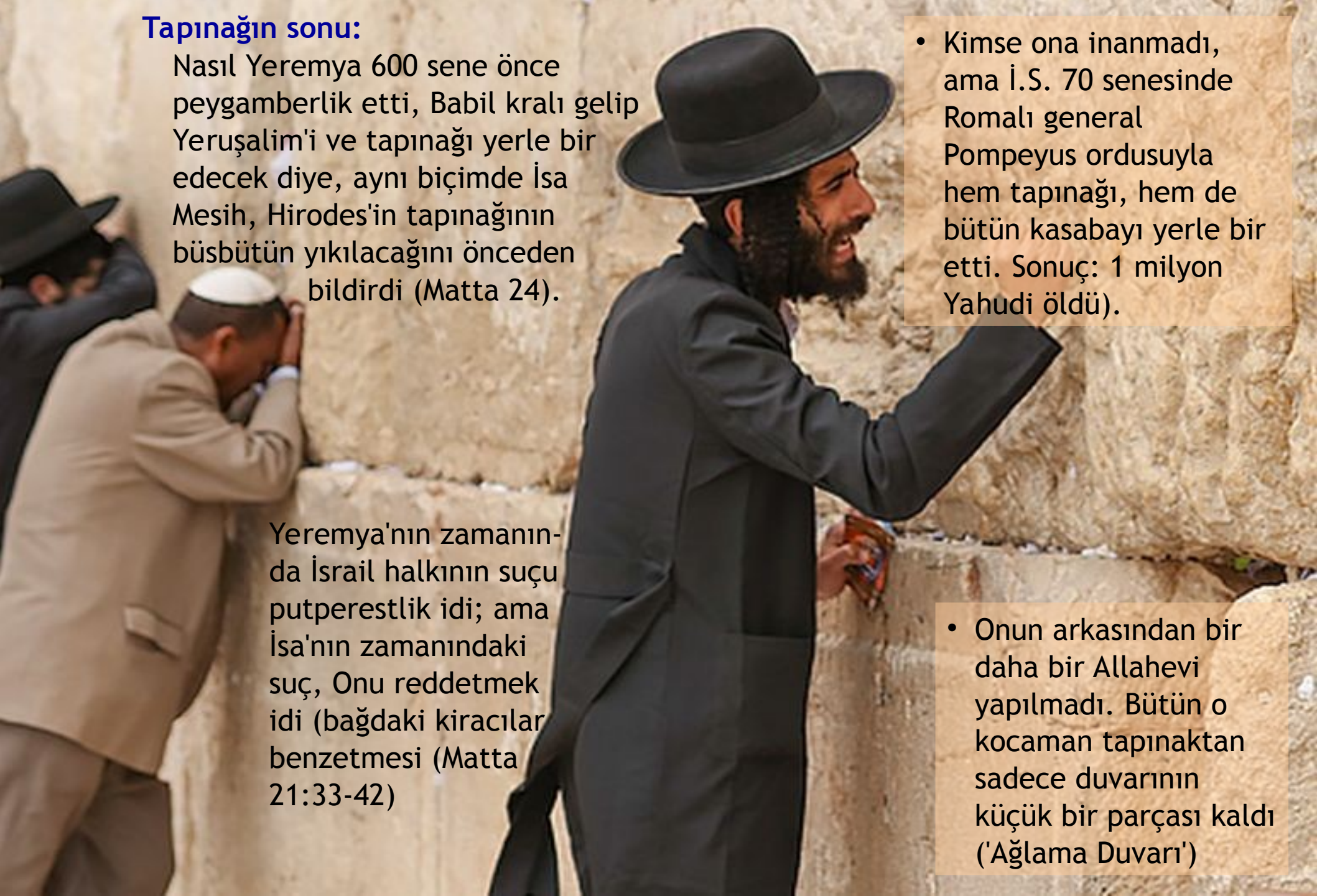
Tapınağın sonu:

Nasıl Yeremya 600 sene önce peygamberlik etti, Babil kralı gelip Yeruşalim'i ve tapınağı yerle bir edecek diye, aynı biçimde İsa Mesih, Hirodes'in tapınağının büsbütün yıkılacağını önceden bildirdi (Matta 24).

Yeremya'nın zamanında İsrail halkının suçu putperestlik idi; ama İsa'nın zamanındaki suç, Onu reddetmek idi (bağdaki kiracılar benzetmesi (Matta 21:33-42)

- Kimse ona inanmadı, ama İ.S. 70 senesinde Romalı general Pompeyus ordusuyla hem tapınağı, hem de bütün kasabayı yerle bir etti. Sonuç: 1 milyon Yahudi öldü).

- Onun arkasından bir daha bir Allahevi yapılmadı. Bütün o kocaman tapınaktan sadece duvarının küçük bir parçası kaldı ('Ağlama Duvarı')

ÖZEL KONU: Antlaşma Sandığı'na ne oldu ?

**Titus kemeri
(Roma)**

70 yılında tapınak yıkıldı, kutsal eşyalar Roma'ya götürüldü (bu resimde yedi kollu mumluk görünüyor, ama Antlaşma Sandığı yok)

- Yahudiler ikinci defa 115-117 yıllarında ayaklanma yaptı. Son ayaklanmada (132-136) Bar-Kohba adındaki önder kendini Mesih ilan etti, ama yenildi.
- Sonra Romalı imparatorlar Yahudi-lerin Kenan bölgesine yerleşmelerini yasak ettiler.

ÖZEL KONU: Antlaşma Sandığı'na ne oldu ?

- Tarih boyunca çok kişi: “Antlaşma Sandığı'na ne oldu” diye sordular. Bu konuda hem çok masallar uyduruldu, hem de çok cahilce düşünceler yayılıyor.
- Sanılıyor ki, Antlaşma Sandığı bugüne kadar büyük bir rol oynuyor, ya da dünyanın sonunda yeniden oynayacak.
- Başkaları Antlaşma Sandığı'nı büyük bir güç kaynağı sanıyorlar. Sanki onu ele geçirmekle düşmanlarını yok edecek bir silaha sahip olacaklar.

ÖZEL KONU:

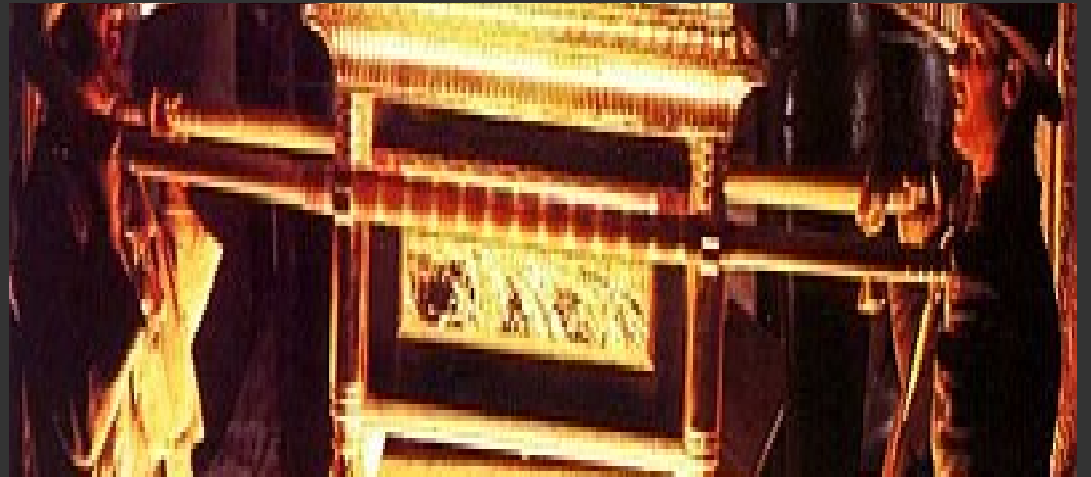
Antlaşma Sandığı'na ne oldu ?

1. teori: Firavun Şişak onu Mısır' götürdü

2.Tarihler 12:9

Mısır Kralı Şişak Yeruşalim'e saldırdığında, Süleyman'ın yaptırmış olduğu altın kalkanlar dahil RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın bütün hazinelerini boşaltıp götürdü.

- Bu, İ.Ö. 926 yılında oldu, yani Süleyman'ın tapınağının tamamlanmasından ancak 34 yıl sonra.
- Indiana Jones filminin kullandığı teori budur.

ÖZEL KONU:

Antlaşma Sandığı'na ne oldu ?

2. teori: Yerehya onu Babililerden sakladı

- İ.Ö. 587 yılında kral Nebukadnessar'ın orduları yaklaşınca, Yerehya kutsal eşyalar Babililerin eline düşmesin diye, onları Musa'nın öldüğü Nebo tepesinde saklamaya karar vermiş. Onu 2. Makabeler tarih kitabında okuyoruz:

2.Makabeler 2:4-5

Bir vahiyle uyarılan peygamber dağa çıkınca taşınabilir tapınağın ve sandığının onunla beraber gelmesini buyurdu. Musa aynı dağa tırmanmıştı. Oraya varınca Yerehya oturulacak bir mağara buldu. Oraya taşınabilir tapınağı, sandığı ve buhur sunağını koydu, ardından girişi kapattı.

- Başka spekulasyonlara göre, Antlaşma Sandığı Nebo Dağı'nda değil, ama Yeruşalim'de tapınağın bulunduğu Siyon tepesinde bir mağarada saklı dururmuş. Kimi Yahudi arheologlar da orayı kazmaya başladılar.

ÖZEL KONU:

Antlaşma Sandığı'na ne oldu ?

3. teori: Nebukadnesar onu Babil'e götürdü ya da yok etti

2.Krallar 25:8-9

Babil Kralı'nın görevlisi Nebuzaradan Yeruşalim'e girdi. 9 RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve Yeruşalim'deki bütün evleri ateşe verip önemli yapıları yaktı. ... 13 Kildaniler RAB'bin Tapınağı'ndaki tunç sütunları, ayaklıkları, tunç havuzu parçalayıp tunçları Babil'e götürdüler.

Daniel 5:1-3

Kral Belşassar soylu adamlarından bin kişiye büyük bir şölen verdi, onlarla şarap içti .. 3 Böylece Tanrı'nın Yeruşalim'deki tapınağından alınan altın kaplar getirildi; kral, karıları, cariye-leri, soylu adamları onlarla içtiler.

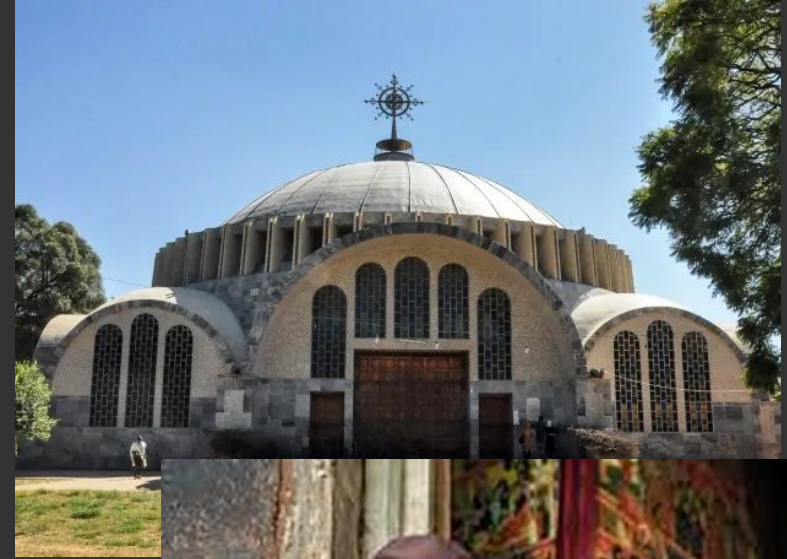

ÖZEL KONU:

Antlaşma Sandığı'na ne oldu ?

4. teori: Antlaşma Sandığı Etyopya'ya götürüldü

- Bu masal gibi olay, ama Etyopya Ortodoks kilisesinde ona büyük ciddilikle inanıyorlar:
- Şeba kraliçesi Süleyman'ın hikmetini denemek için Yeruşalim'e geldi. Kraliçe, Süleyman tarafından hamile kalmış, doğan oğluna Menelik adını vermiş.
- Menelik Antlaşma Sandığı'nı Etyopya'nın Aksum kasabasına götürmüş. Onun gücünü anlayınca, onu saklamış.
- Bugüne kadar bir kilisenin altında bulunmuş. Hiç evlenmemiş rahipler onu korumuşlar. Sadece birer kişi ona bakabilirmiş ve hayat boyunca o kiliseden çıkamazmış.
- Etyopyalı Ortodoks kilisesi araştırmalara izin vermiyor.

ÖZEL KONU:

Antlaşma Sandığı'na ne oldu ?

5. teori: Antlaşma Sandığı ve Tapınak Şövalyeleri

- Tapınak Şövalyeleri, Haçlı Seferler zamanında kurulan, müslümanlarla savaşan bir ordu idi.
- Merkezi Yeruşalim'deki tapınak tepesi idi. Onu ele geçirince, Al-Aksa camiinin altında kazarken, Antlaşma Sandığı'nı, İsa'nın son sofrasında kullandığı kaseyi ve onun böğrünü delen mızrağı bulmuşlar.
- Filistin'den kovulunca bu kutsal eşyaları Paris'e götürmüşler. Oradan Şartre katedraline.
- 1307 yılında Katolik kilisesi Tapınak Şövalyeleri yasak etti. Son bir hareket olarak, kutsal eşyaları La Roşel limanında gemilere bindirmişler, gemiler de okyanusta kaybolmuşlar.

5. TAPINAK: İsa Mesih

-
- İ.S. 70 yılında Yeruşalim'deki tapınak yıkıldıktan sonra, bir daha yapılmadı. Aslında ona gerek de kalmadı: İsa Mesih, Hirodes'in tapınağını gösterip dedi: "Bu Allahevini yıkın, ben de onu üç günde kaldıracam." ... Ama İsa'nın söylediği Allahevi, kendi bedeniydi." (Yuh 2:19-21).
  - Bu söz çok büyüktü: artık taştan yapılmış Allahevi boştur, Rabbin oturduğu yer kendisidir.
  - Onun için Mesih imanlısı bir daha Yeruşalim'de bir Allahevinin yapılmasını beklemiyor. Öyle düşünürsek, İsa Mesihi küçük düşürmüş oluruz. Bizim sonsuz, şanlı ve hiç yıkılmayacak olan Allahevimiz Odur.

5. TAPINAK: İsa Mesih

İsa YERYÜZÜNDE Allahın tapınağı idi

Yuhanna 1:14

En başta Söz vardı, Söz Allah ile birlikte idi ve o Söz Allah idi.

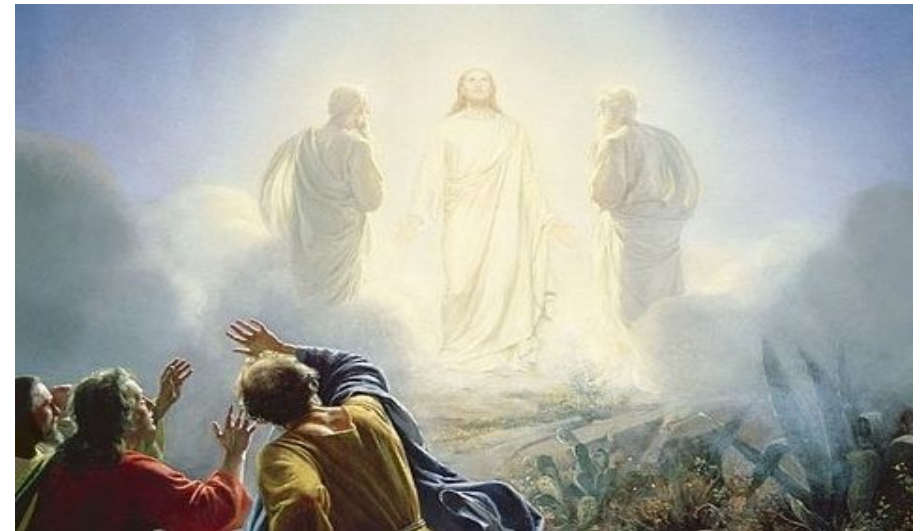
Ve Söz beden oldu,
aramızda oturdu

(asıl grekçe: 'çadır kurdu').

Biz de Onun şanliliğini gördük.
Babadan tek doğanın şanliliği,
merhamet ve hakikatla dolu olan
bir şanliliği gördük.

2.Samuel 7:6

İsrail halkını Mısır'dan çıkardığım
günden bu yana konutta oturmadım.
Bir çadırda orada burada
konaklayarak dolaşıyordum.

5. TAPINAK: İsa Mesih

İsa GÖKTEKİ Tapınaktır

İbraniler 10:19-20

Onun için, kardeşler, kurajımız var, İsa'nın kanıyla en kutsal yere girelim. 20 Mesih ne vakit perdenin arkasına geçti (ve o perde aslında onun bedenidir), o vakit bizim için oraya yeni ve canlı bir giriş yolu açtı.

Yuhanna 14:2-3

2 Benim Babamın evinde çok odalar var. Öyle olmasaydı, onu size bildireceydim. Ben gidiyorum, size bir yer hazırlayayım. 3 Ve madem size bir yer hazırlamaya gidiyorum, tekrar dönüp sizi yanıma alacam. Öyle ki, ben nerede isem, siz de orada olacaksınız.

5. TAPINAK: İsa Mesih

İsa gökteki tapınakta hizmet eden BAŞGÖREVLİDİR

Açık 1:11-15

Ve arkama döndüm, bakayım benimle konuşan o ses kimin imiş. Dönünce, yedi tane altın mumluk gördüm. Ve bu yedi mumluğun ortasında İnsanoğlu'na benzeyen biri dururdu. Onun rubası ayaklarına kadar uzanırdı. Onun göğüsü de altın bir kuşakla kuşanmış idi. ... Onun yüzü bütün kuvvetiyle parlayan güneş gibi idi.

İbraniler 6:19-20

Bu umut, bizim canımıza bir gemi demiri gibidir: sağlam ve sarsılmaz, perdenin iç tarafına atılmış bir demir. 20 Bizim önümüzden koşan İsa da, Melki-Zedek'in sırasından bir başgörevli kılındı ve oraya girdi.

5. TAPINAK: İsa Mesih

İsa'da bulunan İMANLI da Rabbin tapınağıdır

Hem tek tek olarak Rabbin eviyiz ...

1.Kor 6:19

Yoksa bilmiyor musunuz ki, bedeniniz Kutsal Ruhun evidir. O Kutsal Ruhu Allahtan aldınız, ve O şimdi içinizde oturuyor. Siz artık kendinizin efendisi değilsiniz.

... hem de topluluk olarak Rabbin eviyiz

1.Kor 3:16-17

16 Siz biliyorsunuz, Allahın evi sizsiniz ve Kutsal Ruh aranızda oturuyor. 17 Bir kişi Allahın evini yıkarsa, Allah da onu yıkacak. Çünkü Allahın evi kutsaldır, ve Allahın evi sizsiniz.

